

Gaan wij, afgezien van Algemene Zaken, de genoemde departementen na, dan mag gesteld worden dat Binnenlandse Zaken, Justitie, Financiën, Economische Zaken en Verkeerswezen ongeveer eenzelfde taak hadden als de vroegere Nederlandse departementen, dat de afdeling Eredienst van het vroegere departement van Onderwijs en Eredienst (het was tekenend dat de Japanse indeling geen departement van Onderwijs kende – onderwijszaken werden behartigd door Binnenlandse Zaken) een apart departement was geworden, en dat er twee nieuwe departementen waren: Politie en Voorlichting.

Het departement van Politie (het bureau van de vroegere procureur-generaal bij het Hooggerechtshof werd er aan toegevoegd) was, behoudens het toezicht door Algemene Zaken, een zelfstandig departement, anders gezegd: met het beleid van de politie hadden Justitie of Binnenlandse Zaken niets te maken – in dat opzicht ging het militair bestuur op Java verder dan de regering in Japan deed, want daar was van een onafhankelijke politie geen sprake. Bovendien had het departement te Batavia een extra-sterke positie doordat de directeur, de eerder genoemde kolonel Nakajama, tegelijk directeur was van Algemene Zaken. Het had vier afdelingen: voor algemene, voor politieke, voor criminele en voor bewakingszaken – de tweede afdeling: die voor politieke zaken, controleerde verenigingen en vergaderingen, hield alle potentieel oppositionele stromingen in het oog en ging het verzet tegen, dat laatste met dien verstande dat belangrijke affaires aan de *Kenpeitai* werden overgedragen ter afhandeling. Veel gegevens ontving die tweede afdeling van de Indonesische functionarissen van de vroegere Politieke Inlichtingendienst, de PID. Over de inschakeling van die PID komen wij nog te schrijven.

Het departement van Voorlichting tenslotte (voortzetting van de propaganda-afdeling van Imamoera's staf) telde zes afdelingen: een voor Algemene Zaken, een voor het beleid t.a.v. de pers, de radio en de films, een voor het voeren van grote pro-Japanse propaganda-acties, een voor het verzamelen van inlichtingen onder Indonesiërs, een voor het afluisteren van Geallieerde radio-uitzendingen en het bedrijven van radio-propaganda, en tenslotte een voor de censuur op de pers, de radio en de films.

Tegelijk met die wijziging van het geheel Java bestrijkend militair bestuur werd ook het regionale bestuur van het eiland veranderd: de verdeling van Java in drie provincies (West-, Midden- en Oost-Java) kwam te vervallen en er werden weer residenties ingesteld: de zeventien waarin Java (en Madoera, maar minus de Vorstenlanden) ten tijde van